

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

35015

GK-83

Sayı : 56020453/2013-610.01-1050/743/1353

Konu : Yazılı soru önergesi

03/04/2014

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 10/12/2013 tarihli ve 43452547-120.07-154203 sayılı yazı,
b) 23/12/2013 tarihli ve 5415/10437 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/35015 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2013-610.01-1050/742/1352
Konu : Yazılı soru önergesi

.03 /04 /2014

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/35015 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanununun 2. maddesinde terör suçlusu, 3. maddesinde ise terör suçları tanımlanmış olup, ceza ve cezaların infazıyla ilgili mevzuatımızda "siyasî tutuklu ve hükümlü" şeklinde bir tanımlama bulunmamaktadır.

Ceza ve güvenlik tedbirlerinin infazına ilişkin mevzuat hükümleri, tüm ceza infaz kurumlarımızda, hükümlülerin ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, millî veya sosyal köken ve siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapılmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanınmaksızın uygulanmaktadır.

II- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklular hakkında, başta 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun olmak üzere, ilgili tüzük, yönetmelik ve genelge hükümlerine göre işlem yapılmaktadır.

Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumları da dâhil olmak üzere, bütün ceza infaz kurumlarının faaliyet ve işlemleri denetime tâbi kılınmaktadır.

Bu çerçevede;

1- Yargı denetimi kapsamında, ceza infaz kurumları, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanunu ile oluşturulan infaz hâkimleri tarafından denetlenmektedir. Hükümlü ve tutuklular, cezanın infazına veya kurumdaki yaşam koşullarına ilişkin şikâyetleri nedeniyle infaz hâkimine şikâyet başvurusunda bulunabilmekte, infaz hâkiminin kararına karşı da ağır ceza mahkemesine itiraz edebilmektedir. Bu şekilde, kurumların bütün işlem ve faaliyetleri yargı denetiminden geçirilebilmektedir.

2- İdarî denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Adalet Bakanlığı müfettişleri ile Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü hâkim ve kontrolörleri tarafından denetlenmektedir.

3- Sivil toplum kuruluşlarının denetimi kapsamında, 4681 sayılı Ceza İnfaz Kurumları ve Tutukevleri İzleme Kurulları Kanunu hükümleri gereğince oluşturulan ve

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

kurulduğu ağır ceza merkezinin yargı çevresinde faaliyet gösteren izleme kurulları, hâkim ve Cumhuriyet savcılarının oluşan adli yargı adalet komisyonlarınca oybirliğiyle seçilen sivil kişilerden oluşmaktadır. Bunlar da, kendi içlerinden bir üyeyi başkan olarak seçmektedirler. Anılan kurullar, 4681 sayılı Kanunun 7. maddesi gereğince, iki ayda en az bir kez kuruma giderek denetim faaliyetinde bulunmak zorundadırlar. İzleme kurulları, hazırlamış oldukları raporları Cumhuriyet başsavcılığına, Bakanlığımıza, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Başkanlığına ve görev alanına giren bir şikâyet söz konusu ise infaz hâkimliğine göndermektedirler.

Yine, sivil toplum denetimi kapsamında, 6332 sayılı Türkiye İnsan Hakları Kurumu Kanunu hükümleri gereğince, Türkiye İnsan Hakları Kurumu İşkence ve Kötü Muameleyle Mücadele Birimi, ceza infaz kurumlarına haberli veya habersiz düzenli ziyaretler gerçekleştirebilmekte, bu ziyaretlere ilişkin raporları ilgili kurum ve kuruluşlara iletebilmekte, Kurulca gerekli görülmesi durumunda kamuoyuna açıklamakta ve ceza infaz kurumları ve tutukevleri izleme kurulları, il ve ilçe insan hakları kurulları ile diğer kişi, kurum ve kuruluşların bu gibi yerlere gerçekleştirdikleri ziyaretlere ilişkin raporları inceleyerek değerlendirebilmektedir.

4- Parlamento denetimi kapsamında, Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu ya da araştırma komisyonlarının başkan ve üyeleri ceza infaz kurumlarını ziyaret ederek araştırma ve denetleme faaliyetlerinde bulunabilmektedirler.

5- Uluslararası denetim kapsamında, ceza infaz kurumları, Avrupa İşkencenin Önlenmesi Sözleşmesi gereğince Avrupa İşkenceyi Önleme Komitesi tarafından denetlenmesinin yanı sıra, Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiserliği ve Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklamalar Çalışma Grubu tarafından da denetlenmektedir.

Ayrıca, Birleşmiş Milletler İşkenceye Karşı Sözleşmeye Ek İhtiyari Protokolün (OPCAT) onay süreci 27/09/2011 tarihi itibarıyla tamamlanmış ve Ek Protokol 27/10/2011 tarihinde Ülkemiz bakımından yürürlüğe girmiştir. Bilindiği üzere, Ek Protokol çerçevesinde kişilerin özgürlüklerinden yoksun bırakıldığı gözaltı merkezleri ve ceza infaz kurumlarına Ek Protokolde belirtilen denetleme organınca ziyaretler düzenlenebilecektir.

Ceza infaz kurumları, yukarıda belirtilen hem ulusal hem de uluslararası bağımsız kuruluşlar tarafından periyodik aralıklarla haberli ve habersiz olarak ziyaret edilmekte, hükümlü ve tutukluların sağlık ve yaşam koşulları, iç güvenlik, sevk ve nakil işlemleri ile ilgili aksaklık ve eksiklikler yetkili mercilere bildirilmektedir.

Hükümlü ve tutuklular tarafından gerek doğrudan gerekse sivil toplum örgütleri, resmî ya da özel insan hakları kuruluşları tarafından yapılan başvurular titizlikle incelenmekte, adli ve idarî yönden yapılan soruşturmalar sonucunda kusur ve ihmali olan görevliler hakkında yasal gereğine titizlikle tevessül edilmektedir.

III- Van Cumhuriyet Başsavcılığıyla yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Soru önergesinde adı geçen tutuklunun 20/10/2013 tarihinde boynunun sağ ve sol kısımlarını kesici aletle kesmesi nedeniyle acil servise haber verildiği; gelen acil servis doktoru tarafından Van 100.Yıl Üniversitesi Hastanesine sevk edildiği; kendisine gerekli müdahale yapıldıktan sonra psikiyatri doktoru tarafından muayene edilerek "suisidal ve homosidal davranışları ve anti sosyal kişilik bozukluğu" tanısı konulması üzerine Elazığ Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesine sevk edildiği; adı geçen tutuklunun Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda hükümlü ve tutuklular tarafından başlatılıp

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

sona erdirilen kapı vurma eylemi nedeniyle darp edildiği, fiziki ve psikolojik işkenceye maruz kaldığı iddialarının gerçeği yansıtmadığı; bu nedenle görevli personel hakkında adli veya idarî soruşturma başlatılmadığı;

Adı geçenin kendisine zarar vermesi nedeniyle muayene ve tedavisinin yapılması amacıyla Elazığ Ruh Sağlığı ve Sinir Hastalıkları Hastanesine sevk edildiği; tedavi sürecinde Elazığ E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırıldığı, tedavisinin ardından 16/11/2013 tarihinde tekrar Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna alındığı;

2- Kurumda barındırılan hükümlü ve tutuklulara "açlık grevi yapmak" eyleminden dolayı, 5725 sayılı Kanunun 40. maddesinin ikinci fıkrasının (g) bendi uyarınca "Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma" cezası verildiği, "Kapı vurma" eylemlerinden dolayı ise; aynı Kanunun 42. maddesinin ikinci fıkrasının (c) bendi uyarınca "Haberleşme veya iletişim cezalarından yoksun bırakma veya kısıtlama" cezası verildiği; bu cezaların hâlen şikâyet nedeniyle infaz hâkimliği aşamasında olduğu ve henüz kesinleşmediği,

Adı geçenlerden bir tutukluya örgütsel doküman bulundurması nedeniyle 20 gün hücre cezası verildiği, bu cezanın Van İnfaz Hâkimliğinin 15/11/2013 tarihli, 2013/141 Esas ve 2013/134 sayılı Kararıyla 11 gün hücre cezasına düşürüldüğü ve Cumhuriyet Başsavcılığınca acele itiraz yoluna gidilmesi sonucu dosyanın hâlen Van 2. Ağır Ceza Mahkemesinde olduğu ve henüz kesinleşmediği;

Kurumda hükümlü ve tutuklulara eylemlerine uygun disiplin cezalarının verildiği, bunun dışında bir amaç güdülmediği,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAĞ
Bakan